

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ESCOLA TORRE D'EN REIG

VILABERTRAN

PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. Anàlisi del context

El terme municipal de Vilabertran és força reduït. Té 2,29 quilòmetres quadrats d'extensió. Està situat al NE de la ciutat de Figueres. Les seves terres són molt fèrtils i l'horta és el sistema de conreu més estès. El poble està concentrat entorn al nucli antic. Hi ha uns pocs masos dispersos. Hi ha una minoria de famílies que es dediquen al conreu de l'horta, de gran tradició a Vilabertran. Una gran part de pares i mares treballa en el sector secundari i una altra part treballa en els serveis a Figueres i comarca. La majoria dels alumnes viuen al poble. Al voltant d'un 17 per cent dels alumnes viuen a Figueres.

El poble de Vilabertran, que compta actualment amb una població de 951 habitants segons les dades d'IDECAT, té com a llengua habitual de manera majoritària el català. El 98 per cent dels alumnes de l'escola ha nascut a Catalunya i tots entenen i parlen el català. Hi ha, però un percentatge no gaire elevat que pertanyen a famílies castellano-parlants, exactament un 14 per cent.

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge. Des del primer nivell d'educació infantil i a tota la primària fins a sisè es treballen les tres llengües: català, castellà i anglès.

A l'etapa d'educació primària es preveu un ús curricular i educatiu tant del català com del castellà. A treballar les estructures comunes que tenen el català i el castellà, es dedicarà una sessió setmanal d'una hora de durada. La programació general anual de l'escola pot contemplar l'ampliació del nombre de sessions setmanals en funció dels resultats derivats de les proves d'avaluació sobre l'assoliment de la competència lingüística per part dels alumnes.

Els alumnes d'educació infantil treballaran els continguts de llengua catalana de manera globalitzada i integrada amb la resta de coneixements de l'etapa.

Tenint en compte la realitat sociolingüística de la nostra escola, la llengua castellana s'introdueix a primer curs de cicle inicial de l'educació primària a nivell oral, per

arribar, a final del mateix cicle, a transferir al castellà els aprenentatges assolits de lectura i escriptura. A cicle mitjà i cicle superior es treballa tant a nivell oral com a nivell escrit.

En relació a l'estructura del currículum de llengües i la distribució de les hores ens adequem a la normativa vigent. La distribució de les hores lectives curriculars entre les diferents àrees garanteix la distribució mínima següent al llarg de l'etapa.

En el cas d'àmbits amb més d'una àrea de coneixement, la distribució de les hores curriculars assignades ha de garantir el tractament dels continguts curriculars de manera equitativa i l'assoliment de les competències bàsiques associades a cadascuna de les àrees.

Tenint en compte que el català i el castellà són llengües relativament properes, establirem una metodologia comuna en el seu tractament educatiu, integrant de manera efectiva en un projecte global la llengua oral i la llengua escrita i establint estratègies per treballar adequadament les estructures lingüístiques comunes entre ambdues llengües.

Tindrem una especial cura dels resultats de les proves de competències bàsiques que es realitzin amb els alumnes, per tal d'analitzar les mancances i poder-les treballar de manera adequada.

Pel que fa a la competència lingüística del personal docent, tot el professorat del centre coneix i domina les dues llengües oficial, el català i el castellà. Tenen el nivell exigít per accedir a l'especialitat de llengües (C2) i el professorat de nova incorporació al sistema educatiu ha acreditat un nivell de coneixements corresponents al nivell B2 de, com a mínim, una llengua estrangera. Pel que fa a la mestra AICLE té el coneixement suficient de la llengua estrangera que utilitza com a llengua d'instrucció.

2. Oferta de llengües estrangeres

La nostra escola imparteix, com a segona llengua, la llengua anglesa. L'ensenyament-aprenentatge de l'anglès comença al primer curs d'educació infantil. En relació a l'ús de les hores ens adaptem a la normativa vigent. La nostra escola té com a objectiu fomentar la llengua estrangera entre els alumnes.

3. Objectius en relació amb l'aprenentatge i l'ús de les llengües

Els objectius del nostre Projecte Lingüístic de Centre van dirigits principalment a proporcionar a l'alumnat una competència plurilingüe i intercultural que garanteixi ,un bon domini de les llengües oficials, català, castellà i un grau de competència suficient en anglès, i la capacitat de conviure en una societat multilingüe i multicultural.

En acabar l'etapa de primària, els nostres alumnes han de:

- Dominar el català, com a llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge.
- Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana i, per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit
- Comprendre i expressar missatges orals i escrits en llengua catalana i llengua castellana i ser capaços d'establir relacions entre les dues llengües.
- Adquirir, en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes
- Tenir una actitud oberta i de respecte cap a les altres llengües i cultures.

4. Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de les llengües

L'assoliment de les competències comunicatives i lingüístiques són imprescindibles per al desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, afectius i socials de les persones. Cal que els nostres alumnes assoleixen la competència plena en català i de castellà per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.

També és important, en coherència amb la competència plurilingüe i intercultural, el coneixement d'una llengua estrangera, que en el nostre cas és la llengua anglesa.

Es tenen en compte els resultats de les proves i avaluacions periòdiques, tant internes com externes, en les diferents etapes educatives.

Les actuacions que es duran a terme per assolir els objectius fixats seran:

- Presentar models de textos escrits d'ús social i de tipologia diversa, donant-los la possibilitat d'interpretar-los i construir-los.

- La lectura ha de ser estimulada i practicada per tots els mestres que intervenen en el procés educatiu, i des de totes les àrees.
- Caldrà desenvolupar estratègies i tècniques eficaces de comprensió lectora, com a forma d'accés a la informació i al coneixement i com a gaudi, establint estratègies per als diferents objectius que motiven cada lectura.
- Entre la llengua oral i la llengua escrita ha d'haver-hi una relació recíproca per tal de facilitar el seu aprenentatge integral. En aquest sentit es potenciaran les assemblees de classe, els debats, la biblioteca escolar, la dramatització, els concursos literaris sobre temes d'interès diversos, etc.
- A totes les àrees, s'han d'incorporar estratègies lingüístiques per tal d'assegurar un ensenyament funcional i significatiu de la llengua: narració, descripció, instruccions, argumentació,... i recollir-les en la programació de les diferents àrees.
- Disseny i implementació d'un Pla Lector que contribuirà a integrar l'aprenentatge de la llengua oral i la llengua escrita.
- Pla de millora de la llengua a primària.
- L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees. Des de totes les àrees, els alumnes han d'adquirir un repertori de lèxic ampli i variat.
- Els mestres han de plantejar un treball comú de llengua oral i escrita amb l'objectiu que l'alumnat faci servir una expressió precisa i acurada en les seves produccions, incidint de manera especial en l'ús adequat de l'ortografia, no permetent escrits que continguin faltes.
- Desenvolupament de la competència literària, que és la pròpia de l'àrea, i sobretot de les competències comunicatives, lingüístiques i audiovisuals, que són comunes a la resta d'àrees.
- Considerem la biblioteca escolar un recurs educatiu molt important per tal de millorar la competència lingüística dels nostres alumnes i potenciar el gust per la lectura. Facilitarem l'accés de tots els alumnes al material bibliogràfic que es disposa, ja sigui dins l'horari lectiu o mitjançant el sistema de préstec.
- A les sessions de llengua estrangera, l'aula es converteix en un espai d'immersió en aquesta llengua, per tant tota la comunicació que es

produeixi per part del mestre o la mestra, en totes les interaccions que es produeixin amb els alumnes, tan formals com informals, serà en llengua anglesa.

- A l'igual que a la resta d'àrees, les noves tecnologies estan presents en l'aprenentatge de la llengua estrangera: les pissarres digitals, els recursos que es troben al web, programari educatiu divers, etc.

Es garanteix la coordinació del professorat de cada cicle en l'organització global de les àrees de llengua, mitjançant les reunions, que amb caràcter setmanal, es realitzen. Els projectes curriculars s'elaboraran tenint en compte el caràcter unitari de les àrees de llengua.

L'escola proposa grups heterogenis d'aprenentatges per possibilitar un equilibri en l'assoliment dels objectius marcats, tot respectant els diversos ritmes i singularitats dels nostres alumnes.

Algunes actuacions poden ser:

- Agrupaments flexibles: agrupar els alumnes segons els seu nivell i adaptar els aprenentatges a les seves característiques, com en el cas dels tallers intercicles.

- Grups de reforç. Grups de 3 a 5 alumnes, a dins de la classe, amb una segona mestra fent la mateixa feina que el grup classe o una feina diferent més adaptada a les seves característiques.

- Desdoblament d'un grup: la meitat d'un grup fa una tasca amb una mestra i l'altra meitat en fa una altra amb una mestra.

- Lectura individual

- Intervenció de la mestra d'educació d'especial en aquells casos més greus de forma individualitzada o en petit grup. Si cal realitza suport a aquelles aules on hi hagi més dificultats per assolir els aprenentatges.

- Suport escolar personalitzat, SEP.

Les estructures comunes de les àrees de llengua catalana i castellana es faran en català. Els equips de cicle, en l'elaboració dels projectes curriculars, determinaran i identificaran aquestes estructures comunes per tal de facilitar la seva programació per part del professorat.

5. Recursos i accions complementaris

5.1. Els recursos complementaris

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua d'ús normal en l'acollida de l'alumnat nouvingut. El nombre d'alumnes nouvinguts que arriben a la nostra escola és molt reduït. Tot i això, el centre disposa d'un projecte d'acollida per a aquests alumnes, on queden reflectides les diferents actuacions que es faran. Quant a la llengua, es prioritzarà l'aprenentatge de la llengua oral, aplicant metodologies i materials específics. L'alumnat nouvingut rebrà un suport especial a càrrec dels mestres que disposin d'hores per a aquesta tasca, per tal d'aconseguir una ràpida integració en el seu grup classe i a l'escola en general.

L'escola té definida l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge dels alumnes. L'aspecte lingüístic és prioritari en les possibles adaptacions curriculars que es puguin fer. S'incideix, de manera molt especial en els alumnes de parvulari que poden presentar problemes, per tal de prevenir situacions posteriors que puguin ser irreversibles. La mestra especialista d'Educació Especial i la d'Audició i Llenguatge es fan càrrec de l'atenció específica d'aquells alumnes amb dictamen de l'EAP i d'aquells altres amb retards d'aprenentatge. Aquesta actuació quedarà reflectida per a cada curs escolar a la programació general anual del centre.

5.2. Les accions complementàries

L'escola ha participat en projectes d'innovació relacionats amb la llengua, com són el projecte Puntedu de biblioteques escolars i el programa PELE per a implantar l'ensenyament de l'anglès al parvulari.

L'escola té una pàgina web que li permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. En aquest portal es pot trobar tota la informació d'interès per a les famílies i els alumnes. La web és en català, però també poden acollir escrits en les altres llengües curriculars.

6. La comunicació interna i la relació amb l'entorn

El català és la llengua de treball i de projecció interna i externa de l'escola, per tant, és també la llengua de relació amb les famílies. Tots els professionals que treballen al

centre s'han de dirigir en català a les famílies de l'alumnat. Ara bé, el català no pot ser mai motiu de confrontació amb els pares i les mares i per tant, en determinades condicions de desconexió de la llengua, es pot utilitzar el castellà per tal d'afavorir els processos de comunicació i d'integració de les famílies i els seus fills i filles en el sistema educatiu català i a la societat en general.

A la nostra escola, tots els rètols, murals i ambientació en general es fa en català. El centre és el referent en l'ús de la llengua. El castellà i la llengua estrangera poden tenir racons específics per exposar els materials treballats en aquestes llengües. Per tal de treballar el lèxic de la llengua estrangera, també es podran retolar en aquesta llengua objectes i dependències d'ús quotidià.

Els documents de gestió del centre (projecte educatiu, projecte lingüístic, normes d'organització i funcionament...) es revisen i actualitzen periòdicament. Aquests documents es donen a conèixer al professorat a les reunions d'inici de cada curs escolar per tal d'evitar contradiccions entre els continguts dels documents i les actuacions que se'n deriven. A les famílies se'ls facilita una versió resumida.

La nostra escola utilitza el català en les seves actuacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb les corporacions públiques de Catalunya, institucions i amb les empreses que contracta. També utilitza el català en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, sens perjudici del dret dels ciutadans i ciutadanes a rebre-les en castellà, si ho demanen. En aquest darrer cas es farà en format bilingüe. Excepcionalment es poden fer comunicats bilingües per a aquelles famílies d'alumnes nous per afavorir la seva integració al nostre sistema educatiu.

7. La formació i l'acreditació lingüística del professorat

Considerem la formació permanent del professorat una eina de primer ordre no tan sols per a la seva pròpia millora personal i professional, sinó també per implementar els processos de canvi i d'innovació a la nostra escola.

El pla de formació de l'escola prioritzarà les actuacions relacionades amb els següents àmbits: Currículum i innovació pedagògica; Tecnologies de la informació i la comunicació; Millora personal i professional del professorat.

Les activitats del pla de formació per a cada curs escolar es recolliran a la programació general anual. Durant un curs, tots els mestres de l'escola van realitzar el curs *repensant el llenguatge escrit* impartit per Marta Rabasseda..

Els mestres han participat en programes d'innovació pedagògica Avancem o Impuls de la lectura; en programes de formació com l'Araescric; en la xarxa de competències bàsiques; en el grup de treball El Termòmetre Lingüístic i l'observació de l'expressió oral; en els premis de Narrativa Periodística "Diàlegs d'Educació"; en el concurs de recitació i en els Premis Maria Verdaguer de Recitació i Creació Literària per a la Joventut de l'Alt Empordà ...

Els perfils professionals de llocs de treball específics de l'àmbit lingüístic són:

- Lingüístic en llengua estrangera (Aprentatge integrat de continguts i llengua estrangera: anglès, francès, italià, alemany)
- Lectura i biblioteca escolar.
- Immersió i suport lingüístic

En relació als mestres de l'escola hi ha una mestra que té el perfil lingüístic en llengua estrangera i una mestra el de lectura i biblioteca escolar.